

Становище

от проф. д-р Снежана Михайлова Грозева (ИБЕИ-БАН),
член на Научно жури, назначено със заповед № 198/1.10.2015

на Директора на ИБЕИ-БАН във връзка с конкурса за доцент по специалност Ентомология (01.06.14) за нуждите на отдел „Животинско разнообразие и ресурси“ на ИБЕИ-БАН,
ДВ, бр. 56/24.07.2015г.

По конкурса за доцент по специалност Ентомология (01.06.14) е заявил участие и представил прилежно подготвени необходимите документи един единствен кандидат – главен асистент д-р Владимир Парунак Сакалян. Кандидатът е магистър по ентомология от СУ „Св. Климент Охридски“ (1985) и притежава образователната и научна степен доктор по ентомология след защита на дисертация на тема „Фаунистични, екологични и зоогеографски изследвания върху сем. Vuprestidae (Coleoptera) от Санданско-Петричката и Гоцелчевската котловини“ (1989). Научните изследвания на д-р Сакалян са посветени на проучване систематиката, филогенията и екологията на твърдокрилите насекоми и по-специално златките на България, на Балканския полуостров, западна Палеарктика и Източна Африка.

За участие в конкурса д-р Сакалян е представил 44 научни публикации, от които авторефератът и 5 статии (публикувани в Acta zoologica bulgarica) отразяват работата му по темата на дисертационния труд. В по-голямата част (22) от останалите 38 научни публикации по конкурса, които са публикувани на английски език (с изключение на една, публикувана на български език), д-р Сакалян е единствен или водещ автор. Свидетелство за неговия професионализъм и авторитет сред научната общност са научните разработки, публикувани съвместно с известни наши и чуждестранни специалисти. Представените по конкурса научни трудове включват 2 монографични разработки (Каталог на златките в България и Биогеография на ендемичните Carabidae в България), 10 глави в тематични сборници и 26 научни статии, разпределени както следва: 9 от тях в списания, реферирани в Web of Science и Scopus, 16 в други чуждестранни и международни научни списания, 2 доклада, публикувани в пълен текст в сборници от национални конференции. Общият импакт фактор (IF) на кандидата е = 4,449. Голямата част (около 80%) от публикациите на Владо Сакалян са цитирани около 150 пъти (в т. ч. 14 цитирания в списания с импакт-фактор), което е индикатор за значимостта на проведените изследвания и за авторитета на техния автор.

Резултатите от научните изследвания на Владимир Сакалян могат да бъдат групирани в няколко основни направления:

Таксономични: Кандидатът е автор или съавтор на описанието на 24 нови за науката вида твърдокрили насекоми, от които 22 златки (Coleoptera, Vuprestidae) и два вида мрачници (Coleoptera, Tenebrionidae), на ревизии в няколко рода твърдокрили, на предложена синонимизация на таксони от сем. Vuprestidae и други таксономични решения.

Фаунистични: В публикувания критичен каталог на българската бупрестидна фауна са

съобщени 198 вида и подвида златки, данни за тяхното разпространение, таксономични и номенклатурни бележки. За всеки вид и подвид са указани надморската височина в страната, за която има информация, че се среща таксона, и хранителните растения на ларвата. В други публикации са инвентаризирани също бупрестидните фауни на Македония, Сърбия, Черна Гора, Албания, Хърватска, Гърция и Кения, като са съобщени 3 рода и 111 нови за тези страни вида и подвида. Нови фаунистични данни са съобщени и за други групи бръмбари: 6 вида сечковци (Coleoptera, Cerambycidae), нови за фауната на европейска Турция, 5 вида, нови за фауната на Кения, както и 4 вида мрачници (Coleoptera, Tenebrionidae), нови за фауната на Кения. За сем. Vuprestidae и за други групи твърдокрили са съобщени голям брой нови находища в България, Балканските страни, Турция и Кения. На базата на литературни данни и на собствени сборове д-р Сакалян е публикувал пълна инвентаризация на твърдокрилите фауни на националните паркове Рила и Централен Балкан, а за Пирин – само на ендемичните и реликтни бръмбари.

Екологични: Проведени са изследвания на трофичните връзки и специализация на бупрестидите у нас, като за 4 вида златки са установени нови хранителни растения. За представители от сем. Vuprestidae и Carabidae са изследвани биотопичното разпределение, факторите, които определят структурата на съобществата, и сезонната активност на видовете в различни територии от страната.

Методични: Разработени и апробирани са оригинален метод на цветните капани за изучаване поведенческите реакции на видове бупрестиди при допълнителното имагинално хранене, който успешно се използва и за проследяване поведенческите реакции и на други групи насекоми; и метод за фаунистични и екологични теренни изследвания при сем. Vuprestidae.

Зоогеографски: На базата на направен зоогеографски анализ на бупрестидната фауна (за отделни региони на България и за цялата страна) е предложена хипотеза за формирането на бупрестидната фауна на България. Направен е зоогеографски анализ и на бупрестидните фауни на Македония и Албания, както и на подсем. Carabinae (Carabidae) в България. Специален интерес представлява изследването на разпределението и пътищата за формиране на ендемичната карабидна фауна в България. На базата на направената от кандидата пълна инвентаризация на насекомната ендемичната и реликтна твърдокрила фауна на Национален парк Пирин е предложена хипотеза за формирането и развитието във времето и пространството на тази фауна.

Познавам д-р Владимир Сакалян още от 1980 година, когато заедно бяхме студенти в БФ на СУ „Св. Кл. Охридски“. Още по време на следването той проявява траен интерес към насекомите и по-конкретно твърдокрилите насекоми, с които последователно през годините провежда задълбочени дългогодишни таксономични, фаунистични, зоогеографски и екологични изследвания. Научните приноси на д-р Сакалян са негово лично дело.

Кандидатът е ръководил успешно три проекта (финансирани от ФНИ и програмата „Човек и биосфера“ на UNESCO) и участва в разработването на редица фундаментални и приложни проекти от плана на ИБЕИ, както и на индивидуални задачи за изследване фауната на

различни страни в Европа и Африка. Бил е научен ръководител на успешно защитил дипломант към катедра „Зоология и антропология“ на БФ-СУ.

В заключение с пълна увереност считам, че д-р Владимир Сакалян покрива и значително надвишава изискванията за заемането на академичната длъжност „доцент“ съгласно ЗРАСРБ и Критериите на НС на ИБЕИ-БАН за научна продукция по количество, качество и цитиране. Той отдавна е изграден и признат у нас и по света специалист ентомолог с ясен профил на научно-изследователска работа, с богати познания в областта на таксономията, зоогеографията, фаунистиката и екологията на твърдокрилите насекоми, търсен партньор и консултант. Неговата хабилитация ще разшири и укрепи научния капацитет на секцията „Биология и екология на безгръбначните животни“, а богатите му знания и опит, както и компетентната му експертиза ще бъде много полезна при разработването на нови проекти и подготовката на кадри в областта на ентомологията в ИБЕИ.

Убедено препоръчвам на уважаемото Научното жури и Научния съвет на ИБЕИ да присъди на д-р Сакалян академичната длъжност „доцент“ по Ентомология.

гр. София

проф. д-р Снежана Грозева